

do legionar. Maria Tănase l-a ajutat mult pe Eugen Cristescu, șeful serviciului român special de informații, facilitându-i întâlniri discrete cu cu diplomați americani. În 1943, Cristescu o trimite la Istanbul, să ia contact cu serviciile de spionaj aliante. Sub umbrela concertelor, putea să înlesnească legăturile dintre agenții trimiși de Cristescu și cei anglo-americani. E văzută în compania lui Alfred de Chastelain, rezidentul spionajului britanic în România, care îi va propune Mariei să nu se mai întoarcă la București, oferindu-i o slujbă bine plătită. Artista refuză și revine în țară, unde e arestată. Este acuzată ca ar fi conlucrat cu rețeaua de spionaj britanic. Probele sunt insuficiente, iar artista este eliberată. "Maria Tănase nu era agent de culegere de informații, ci de legătură și influență. Acțiunea ei de a-i aduce pe români și pe britanici în postura de a gândi o soluție împreună pe frontul secret, pentru a scoate România din alianța cu Germania, a fost fundamentală", consideră istoricul Cristian Troncotă. A fost sau nu Maria Tănase agent-secret? Și-a folosit talentul și în slujba unor servicii secrete? Dovezi certe se pare că nu există, iar legendele despre un destin și un talent excepționale ca ale Mariei nu vor face lumină.

Veturia Goga, "privighetoarea lui Hitler"

Scriitorul Mircea Goga, "românul de la Sorbona", care predă de zece ani limba și cultura română, este singurul strănepot care mai poartă numele marelui poet ardelean. Mircea a cunoscut-o bine pe misterioasa Veturia, soția lui Octavian Goga, și în cartea "Veturia Goga, Privighetoarea lui Hitler", a relatat povestea ei de viață. Autorul afirmă că neguroasa personalitate a Veturiei e specifică trădătorilor: a urcat cu vremea toate treptele ie-rarhiei de umbră a nazismului. Metamorfozată în Marea Doamnă a dictaturii antonesciene, ea l-a slujit pe Hitler, către care și-a turnat și propriul soț, dar și pe regele Carol al II-lea, pe mareșalul Antonescu, dar și pe unii din staff-ul celui de-al III-lea Reich și i-a condus la pierzanie", scrie Mircea Goga. Omul politic Octavian Goga, ajuns ministru de mai multe ori, ba chiar și prim-ministru, se pare că a fost un bun paravan pentru jocuri de influențe și spionaj: "Căsătoria cu Octavian Goga n-a fost pentru ea altceva decât îndeplinirea unei misiuni încredințate ei de către Serviciile Secrete germane, care au recrutat-o ca agent încă din 1914, la Bayreuth", comentează strănepotul.

"Refuzul categoric al lui Octavian Goga de a colabora, urmat de demisia din francmasonerie și de decizia de a părăsi țara pentru a se stabili definitiv în Elveția i-au grăbit asasinarea", explică strănepotul.

Scriitorul recunoaște însă că Veturia a reușit uluitoarea performanță de a fi fost „singura castelană care, într-un regim comunist, și-a păstrat intacte toate privilegiile”.

Veturia venea dintr-o veche familie românească, a preotului Zevedei Mureșan și a avut o educație aleasă, în particular sau la pensionul săsesc din Sibiu. La 14 ani vorbea fluent germana, franceza, maghiara și se pregătea deja pentru o carieră în muzică și actorie.

La 14 noiembrie 1909 regele Carol I îi acorda medalia "Bene Merenti" pentru realizările în muzica românească, iar în 1912, susținea concerte, acompaniată de George Enescu sau Cella Delavrancea.

Antonia Dan

Veturia Goga, în slujba naziștilor